

	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	หน่วยที่ 9
	ชื่อวิชา วงจรพัลส์และสวิตซิง	สอนครั้งที่ 16-17
	ชื่อหน่วย ฟลิปฟลอป ไคอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์	ชั่วโมงรวม 8 ชั่วโมง
ชื่อเรื่อง ฟลิปฟลอป ไคอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์		จำนวนชั่วโมง 8 ชั่วโมง

หัวข้อเรื่องและงาน

1. ชนิดของฟลิปฟลอป
 - 1.1 อาร์เอสแลตช์
 - 1.2 ฟลิปฟลอปแบบอาร์เอส
 - 1.3 ดีฟลิปฟลอป
 - 1.4 เจเคฟลิปฟลอป
 - 1.5 ทีฟลิปฟลอป
2. วงจรนับ (Counter)
 - 2.1 วงจรนับแบบอะซิงโครไนซ์ (Asynchronous counter)
 - 2.2 วงจรนับแบบซิงโครไนซ์ (Synchronous counter)
3. ไอซีวงจรรนับเบอร์ 7493

สาระการเรียนรู้

ฟลิปฟลอป (Flip Flop) เป็นวงจรรีเลย์ทรอนิกส์ที่ทำหน้าที่ ในลักษณะไบสเทเบิลมัลติไวเบรเตอร์ให้เอาต์พุต 2 สถานะคือ Q และ \bar{Q} สถานะทางลอจิกจะตรงกันข้ามกัน ฟลิปฟลอปเป็นหน่วยความจำที่มีขนาดเล็กที่สุด สามารถจดจำข้อมูลได้เพียง 1 บิต การจำแนกประเภทของ ฟลิปฟลอปสามารถจำแนกได้หลายชนิด เช่น RS F/F, JK F/F, D F/F, T F/F สามารถใช้งานในวงจรรนับ (Counter) วงจรหน่วยความจำ วงจรเลื่อนข้อมูลในระบบดิจิทัล เป็นต้น

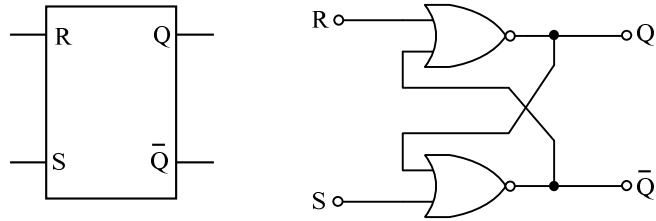
สมรรถนะที่พึงประสงค์

ความรู้	ทักษะ	คุณธรรม/จริยธรรม
1. อธิบายการทำงานของฟลิปฟลอปได้ 2. อธิบายไคอะแกรมเวลาได้ 3. อธิบายการทำงานของวงจรรนับแบบอะซิงโครไนซ์ได้ 4. ออกแบบวงจรรนับแบบซิงโครไนซ์ได้ 5. ใช้งาน ไอซีวงจรรนับได้	1. ประกอบวงจرفลิปฟลอปได้ 2. ประกอบวงจรรนับได้ 3. วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การทำงาน ของวงจرفลิปฟลอปได้ 4. ใช้อิววงจรรนับได้	1. ตรงต่อเวลา 2. มีความตระหนักในหน้าที่ของนักศึกษา 3. มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม 4. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ 5. แสดงความเคารพด้วยท่าทีที่สุภาพ 6. ทำงานด้วยความเต็มใจ

เนื้อหาสาระ

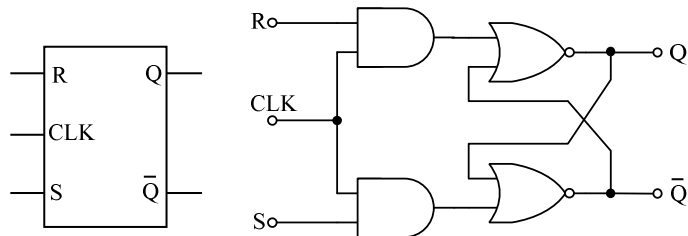
1. ชนิดของฟลิปฟลอป

1.1 อาร์เอสแลตช์

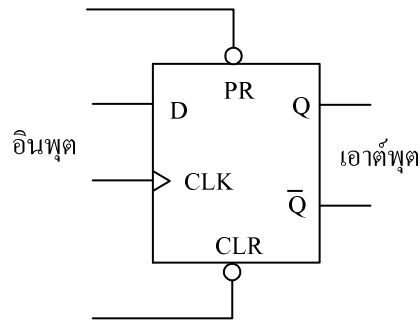
อินพุต		เอาต์พุต		สรุปสถานะเอาต์พุต
R	S	Q	\bar{Q}	
0	0	Q_n	\bar{Q}_n	คงเดิม
0	1	1	0	เซต ($Q = 1$)
1	0	0	1	รีเซต ($Q = 0$)
1	1	0	0	ไม่ให้ใช้งาน

1.2 ฟลิปฟลอปแบบอาร์เอส

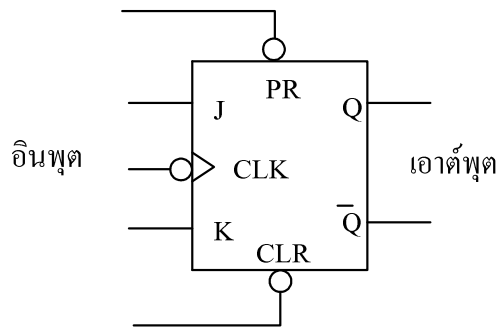
อินพุต			เอาต์พุต		
CLK	R	S	Q	\bar{Q}	สรุป
0	x	x	Q_n	\bar{Q}_n	ไม่ทำงาน
\uparrow	0	0	Q_n	\bar{Q}_n	คงเดิม
\uparrow	0	1	1	0	เซต
\uparrow	1	0	0	1	รีเซต
\uparrow	1	1	0	0	ไม่ใช้งาน

1.3 ดีฟลิปฟลอป

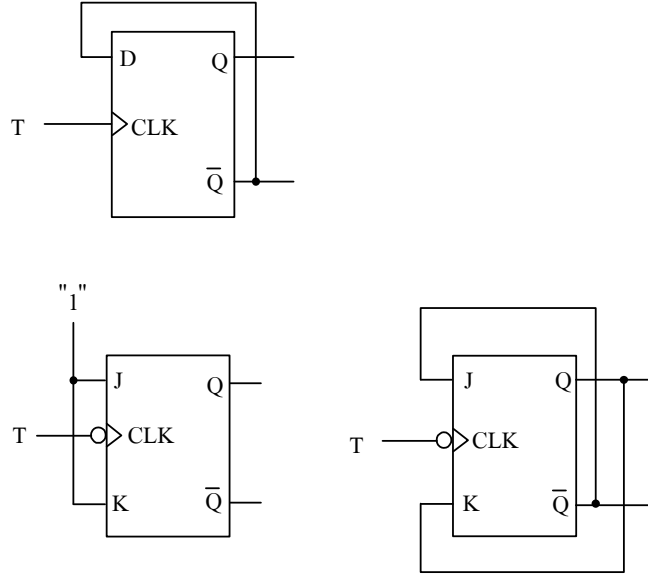
โหมดการทำงาน	อินพุต				เอาต์พุต	
	อะซิงโครไนซ์		ซิงโครไนซ์		Q	\bar{Q}
	PR	CLR	CLK	D		
อะซิงโครไนซ์ เซต	0	1	X	X	1	0
อะซิงโครไนซ์ รีเซต	1	0	X	X	0	1
ห้ามใช้งาน	0	0	X	X	1	1
เซต	1	1	\uparrow	1	1	0
รีเซต	1	1	\downarrow	0	0	1

1.4 เจเคฟลิปฟลอป

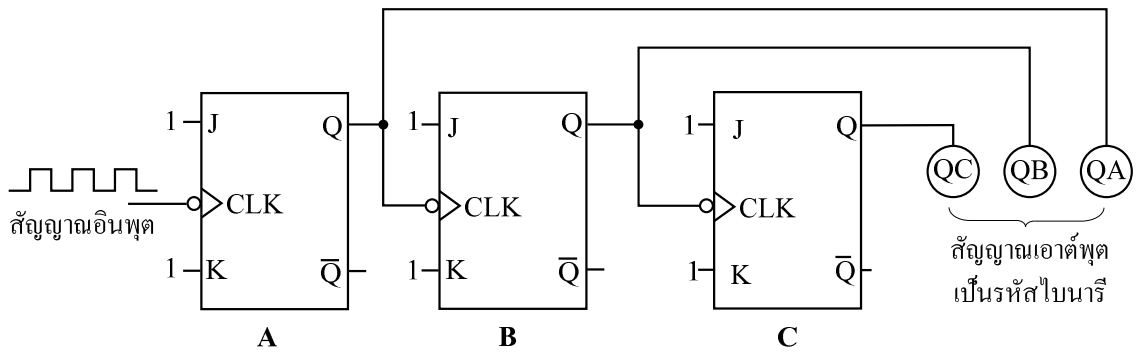
โหมดการทำงาน	อินพุต					เอาต์พุต	
	อะซิงโครไนซ์		ซิงโครไนซ์			Q	\bar{Q}
	PR	CLR	CLK	J	K		
อะซิงโครไนซ์ เซต	0	1	X	X	X	1	0
อะซิงโครไนซ์ รีเซต	1	0	X	X	X	0	1
ห้ามใช้งาน	0	0	X	X	X	1	1
คงเดิม	1	1		0	0	ไม่เปลี่ยน	
รีเซต	1	1		0	1	0	1
เซต	1	1		1	0	1	0
ตรงข้าม	1	1		1	1	สภาวะตรงข้าม	

1.5 ทีฟลิปฟลอป

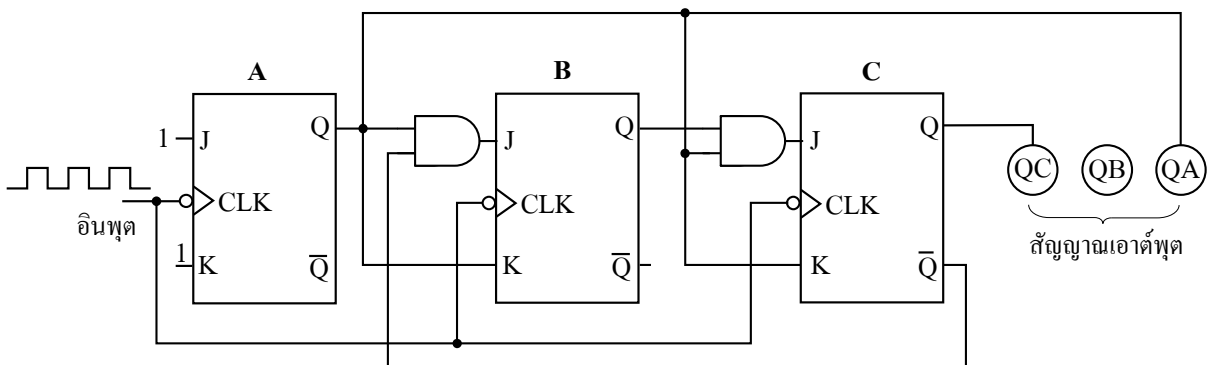

2. วงจรนับ (Counter)

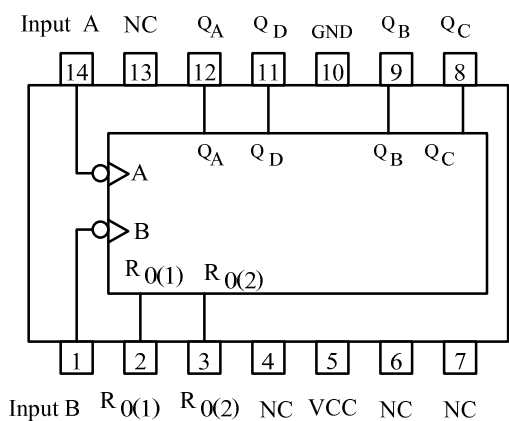
2.1 วงจรนับแบบอะซิงโครไนซ์ (Asynchronous counter)

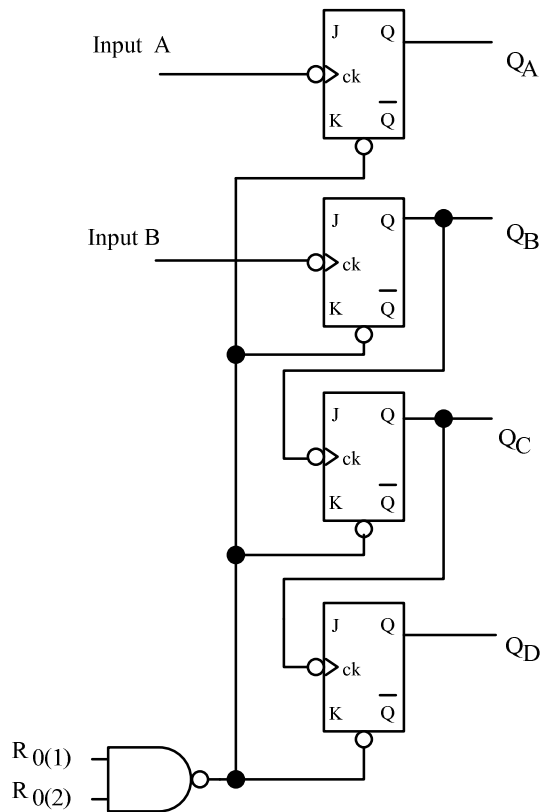
2.2 วงจรนับแบบซิงโครไนซ์ (Synchronous counter)

3. ไอซีวงจรรนับเบอร์ 7493

อินพุต		เอาต์พุต			
R ₀ (1)	R ₀ (2)	Q _D	Q _C	Q _B	Q _A
1	1	0	0	0	0
0	X			นับ	
X	0			นับ	

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นตอนการสอน (กิจกรรมของครู)	ขั้นตอนการเรียนรู้ (กิจกรรมผู้เรียน)	เครื่องมือ/การวัดผล ประเมินผล
1. นำเข้าสู่บทเรียน 1.1 ครูบอกจุดประสงค์ของการเรียนในบทเรียนนี้ 1.2 ครูสอบถามความสำคัญของฟลิปฟลอบและวงจรนับในงานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 1.3 ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 9 2. ขั้นสอนทฤษฎี 2.1 ครูอธิบายฟลิปฟลอบและวงจรนับ ใช้สื่อ power point ประกอบ 2.2 ชักถามปัญหาเกี่ยวกับฟลิปฟลอบและวงจรนับในงานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 3. ขั้นสรุป 3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและครูซักถามปัญหาข้อสงสัย 4. ขั้นสอนปฏิบัติ 4.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน 4.2 ครูให้นักศึกษาปฏิบัติใบงานที่ 15 4.3 ควบคุมการปฏิบัติงาน 4.4 ตรวจสอบผลงานของนักศึกษา 5. ขั้นการประเมินผล 5.1 ครูแจกใบประเมินผลหลังเรียนหน่วยที่ 9 5.2 ดูแลนักเรียนไม่ให้ทุจริต 5.3 เมื่อครบเวลาที่กำหนดรับแบบทดสอบคืน 6. ขั้นมอบหมายงาน 6.1 มอบหมายให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับฟลิปฟลอบและวงจรนับตลอดจนทบทวนเนื้อหาในรายวิชาวงจรพัลส์และสวิตชิงทั้งหมด เพื่อเตรียมตัวสอบปลายภาคเรียน 7.1 ตรวจสอบความเรียบร้อยของชุดฝึกและความเรียบร้อยของห้องเรียนห้องปฏิบัติงาน	1.1 นักเรียนรับฟังจุดประสงค์ของการเรียนในบทเรียนนี้ 1.2 นักเรียนบอกความสำคัญของฟลิปฟลอบและวงจรนับในงานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 1.3 นักเรียนทำทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 9 2.1 รับฟังคำบรรยาย 2.2 ตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น 3.1 นักเรียนช่วยครูสรุปและตอบคำถาม 3.2 จบบทที่ถ้อย 4.1 แบ่งกลุ่มเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน 4.2 นักศึกษาปฏิบัติใบงานที่ 15 4.3 ปฏิบัติงานตามใบงาน 4.4 ส่งผลงานการปฏิบัติ 5.1 รับใบประเมินผลหลังเรียนหน่วยที่ 9 5.2 ทำแบบทดสอบหลังเรียน 5.3 เมื่อครบเวลาที่กำหนดส่งแบบทดสอบคืน 6.1 รับมอบหมายงาน 7.1 ช่วยกันจัดเก็บชุดฝึกและทำความสะอาดห้องเรียนห้องปฏิบัติงานให้เรียบร้อย	1. คำถามประจำหน่วย 2. แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 9 1. power point หน่วยที่ 9 2. คำถามหน่วยที่ 9 1. ใบสรุปหน่วยที่ 9 1. ใบตรวจการปฏิบัติงานหน่วยที่ 9 1. แบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 9 1. ใบมอบงานหน่วยที่ 9 1. ใบตรวจสอบความเรียบร้อย

งานที่มอบหมายหรือกิจกรรม

ก่อนเรียน

- นักศึกษาทำแบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยที่ 9

ขณะเรียน

ให้นักศึกษาอภิปรายเกี่ยวกับฟิลิปพลอบและวงจรรีบ

หลังเรียน

- นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 9
- ให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติม เกี่ยวกับฟิลิปพลอบและวงจรรีบตลอดจนทบทวนเนื้อหา

ในรายวิชาวงจรพัลส์และสวิตซิงทั้งหมด เพื่อเตรียมตัวสอบปลายภาคเรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือเรียนวงจรพัลส์และสวิตซิง หน่วยที่ 8 เรื่องฟิลิปพลอบไดอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์
2. power point เรื่องวงจรผลิตสัญญาณ
3. ของจริง (เครื่องกำเนิดสัญญาณ, ออสซิลโลสโคป, อาร์, ซี, ทรานซิสเตอร์, ไอซีตามวงจรใบงาน การทดลองที่ 15)
4. ใบมอบหมายงานที่ 9

การวัดผลการเรียน

ก่อนเรียน

ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้ข้อสอบหน่วยที่ 9 จำนวน 10 ข้อ

ขณะเรียน

ถาม – ตอบปัญหา, ความสนใจ, ความตั้งใจ, การอภิปราย, การปฏิบัติงาน

หลังเรียน

ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบหน่วยที่ 9 จำนวน 10 ข้อ

การประเมินผล

1. การประเมินผลโดยใช้แบบประเมินผลหลังการเรียนหน่วยที่ 9 จำนวน 10 ข้อ (แบบเลือกตอบ)
2. แบบให้คะแนนการปฏิบัติงาน
3. สังเกตการมีส่วนร่วมในการเรียน
4. สังเกตจากการตอบคำถาม / การอภิปราย

เอกสารอ้างอิง

1. สุชิน ชินสีห์. (2557). วงจรพัลส์และสวิตซิง.
นนทบุรี : โรงพิมพ์ บริษัท ศูนย์หนังสือเมืองไทย จำกัด.

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ของคุณ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

รหัสวิชา 2105-2006

ชื่อรายวิชา วงจรพัลส์และสวิตซิง

สาขาวิชา ช่างอิเล็กทรอนิกส์

ระดับชั้น ปวช. ปีที่ 2 กลุ่มที่ 1,2

1. หัวข้อเนื้อหาที่สอน **ฟิลิปฟลอบ ไตอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์** หน่วยที่ 9

2. จำนวนนักศึกษาเข้าเรียน คน

รายละเอียดการสอน

รายละเอียด/หัวข้อ เนื้อหาที่สอน	เข้าใจ/ ปฏิบัติได้(คน)	ไม่เข้าใจ ปฏิบัติ ไม่ได้ (คน)	หมายเหตุ สำหรับนักศึกษาที่ไม่เข้าใจ/ปฏิบัติ ไม่ได้จะแก้ไขในการสอนครั้งต่อไป วันที่..... เดือน.....พ.ศ..... โดยจะดำเนินการดังนี้ 1. 2. 3. 4. 5. ลงชื่อ..... (.....) ครูผู้สอน
1. ชนิดของฟิลิปฟลอบ			
1.1 อาร์เอสแอสต์			
1.2 ฟิลิปฟลอบแบบอาร์เอส			
1.3 ดีฟิลิปฟลอบ			
1.4 เจเคฟิลิปฟลอบ			
1.5 ทีฟิลิปฟลอบ			
2. วงจรนับ (Counter)			
2.1 วงจรนับแบบอะซิงโครไนซ์			
2.2 วงจรนับแบบซิงโครไนซ์			
3. ไอซีวงจรรนับเบอร์ 7493			

สรุป

ผลการใช้แผนการสอน

.....

.....

.....

ผลการเรียนของนักเรียน

.....

.....

.....

ผลการสอนของคุณ

.....

.....

.....

ใบประเมินผลหน่วยที่ 9

วิชา วงจรพัลส์และสวิตซิง

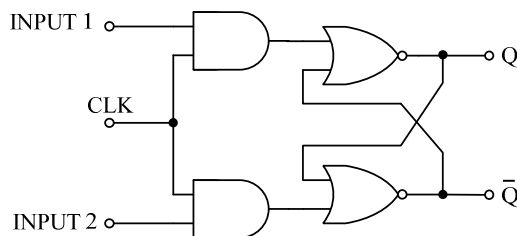
ชื่อหน่วย ฟลิปฟลอป ไรอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์

คำชี้แจง ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่คุณสมบัติของฟลิปฟลอป

- ก. สามารถจำข้อมูลได้ 1 บิต
- ข. ทำงานคล้ายกับ ไบสเตเบิลมัลติไวเบรเตอร์
- ค. สภาวะเอาต์พุตจะตรงกันข้ามเมื่อมีสัญญาณนาฬิกา
- ง. เอาต์พุตประกอบด้วย Q และ \bar{Q}

วงจรสำหรับข้อ 2 – 3

2. จากรูปที่กำหนด เป็นโครงสร้างของฟลิปฟลอปชนิดใด

- ก. RS F/F
- ข. RS F/F width Clock
- ค. JK F/F
- ง. JK F/F width Clock

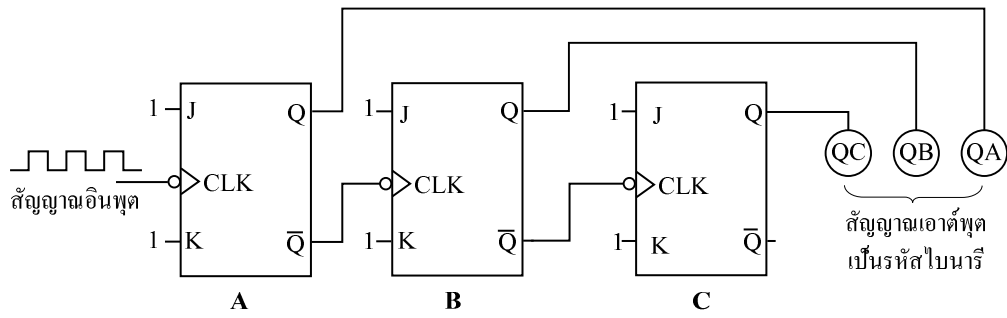
3. จากวงจรรูปที่กำหนด ถ้าหากต้องการให้ $Q = 1$ และ $\bar{Q} = 0$

- ก. INPUT 1 = 0 , INPUT 2 = 1 , Clock = 0
- ข. INPUT 1 = 1 , INPUT 2 = 0 , Clock = 1
- ค. INPUT 1 = 0 , INPUT 2 = 1 , Clock = \uparrow
- ง. INPUT 1 = 1 , INPUT 2 = 0 , Clock = \uparrow

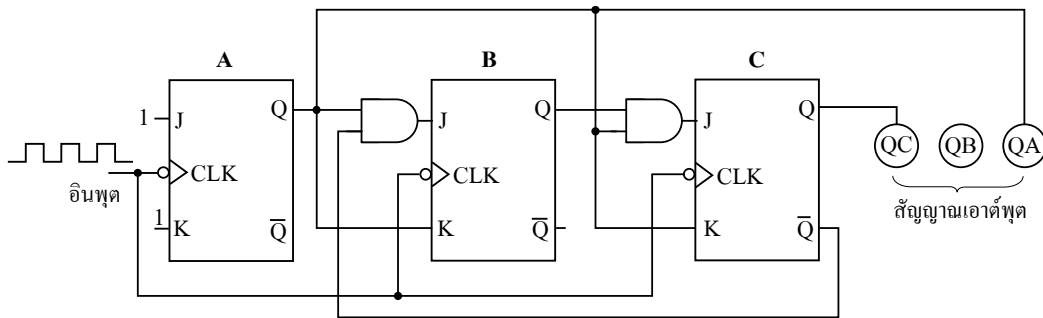
4. วงจรนับในระบบดิจิทัลนิยมใช้อุปกรณ์ชนิดใดในการทำงาน

- ก. ออร์เกต
- ข. แอนด์เกต
- ค. ฟลิปฟลอป
- ง. หน่วยความจำ

5. จากวงจรด้านล่าง ข้อใดกล่าวผิด

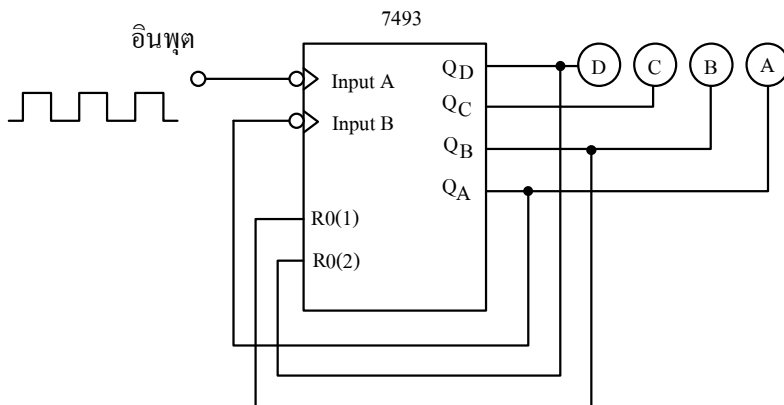

- ก. เป็นวงจรนับแบบอะซิงโครนัส
 - ข. เป็นวงจรนับขนาด 3 บิต
 - ค. เป็นวงจรนับ 8
 - ง. เอาต์พุตจะเปลี่ยนแปลงเมื่อขอบขาขึ้นของสัญญาณพัลส์
6. จากวงจรด้านล่าง ข้อใดกล่าวผิด

- ก. เป็นวงจรนับแบบซิงโครนัส
- ข. เป็นวงจรนับขนาด 3 บิต
- ค. เป็นวงจรนับ 8
- ง. เอาต์พุตจะเปลี่ยนแปลงเมื่อขอบขาลงของสัญญาณพัลส์

วงจรสำหรับข้อ 7-8

7. จากวงจรในรูปที่กำหนด เป็นวงจรมับชนิดใด
- วงจรมับ 10
 - วงจรมับ 12
 - วงจรมับ 14
 - วงจรมับ 16
8. จากวงจรในรูปที่ 4 ถ้าต้องการให้เป็นวงจรมับ 9 (0 – 8) สามารถทำได้โดยวิธีใด
- ย้ายจุดต่อ $R_{O(1)}$ จาก Q_B ไป Q_A และ ย้ายจุดต่อ $R_{O(2)}$ จาก Q_D ไป Q_C
 - ย้ายจุดต่อ $R_{O(1)}$ จาก Q_B ไป Q_C และ ย้ายจุดต่อ $R_{O(2)}$ จาก Q_D ไป Q_A
 - ย้ายจุดต่อ $R_{O(1)}$ จาก Q_B ไป Q_A
 - ย้ายจุดต่อ $R_{O(2)}$ จาก Q_D ไป Q_C
9. ไอซีเบอร์โด้เป็นไอซีนับสิบ
- 7493
 - 7490
 - 7486
 - 7476
10. ถ้าใช้ LED 7 Segment ชนิด Common Anode ต้องใช้ IC BCD to 7 Segment เบอร์โด้
- 7447
 - 7448
 - 74138
 - 74139

เฉลยใบประเมินผลหน่วยที่ 9

คำตอบของแบบประเมินผลหน่วยที่ 9

ข้อที่ 1 = ค

ข้อที่ 2 = ข

ข้อที่ 3 = ค

ข้อที่ 4 = ค

ข้อที่ 5 = ง

ข้อที่ 6 = ค

ข้อที่ 7 = ก

ข้อที่ 8 = ค

ข้อที่ 9 = ข

ข้อที่ 10 = ก

แบบให้คะแนนการปฏิบัติงาน

วิชา วงจรพัลส์และสวิตซิง

ชื่อหน่วย ฟลิปฟลอป ไตอะแกรมเวลาและการซิงโครไนซ์

เรื่อง ฟลิปฟลอปและวงจรรนับ

รายการที่ประเมิน	คะแนน		หมายเหตุ
	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	
1. กระบวนการปฏิบัติงาน			
1.1 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ	1		
1.2 การใช้เครื่องมือได้ถูกต้อง	1		
1.3 ปฏิบัติงานถูกต้องตามขั้นตอน	1		
1.4 เก็บรักษาเครื่องมือ และชุดทดลอง	1		
2. ผลงาน			
ใบงานที่ 15 เรื่องฟลิปฟลอปและวงจรรนับ			
2.1 ฟลิปฟลอป	4		
2.2 วงจรรนับแบบอะซิงโครนัส	4		
2.3 วงจรรนับแบบซิงโครนัส	4		
2.4 ไอซีวงจรรนับ	5		
3. กิจนิสัยในการปฏิบัติงาน			
3.1 การให้ความสนใจในการปฏิบัติงาน	1		
3.2 ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน	1		
3.3 ความเรียบร้อยหลังปฏิบัติงาน	1		
3.4 ความร่วมมือในกลุ่ม	1		
รวม	25		

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(.....)